

MAKİNE PROGRAMI
MALZEME
TEKNOLOJİSİ-I-
(DERS NOTLARI)

Prof.Dr.İrfan AY

Öğr. Gör. Fahrettin Kapusuz

2008-2009

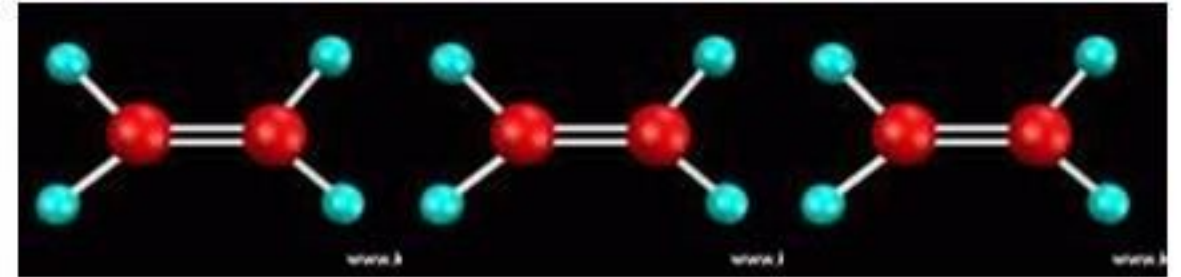
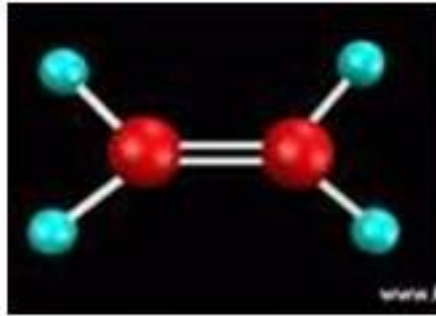
BALIKESİR

PLASTİKLER

(Polimerler)

Plastik nedir?

Karbon ile **hidrojen** bileşimi plastiği oluşturur. Petrolden elde edilir. **Monomer** adı verilen binlerce küçük molekülün ısı ve basınç altında birleşerek kocaman bir molekül oluşturmaya **plastik** denir.

Monomer

Etilen

Plastik (makromolekül)

polietilen

Plastiklerin kimi yün kadar yumuşak, kimi de kemik kadar serttir. Kimi de ikisi arasında elastik özelliktedir.

Üç tip genel plastik vardır

- 1. Termoplastikler (Yumuşak olanlar)**
- 2. Termosetler (Sert olanlar)**
- 3. Elastomerler (Elastik olanlar)**

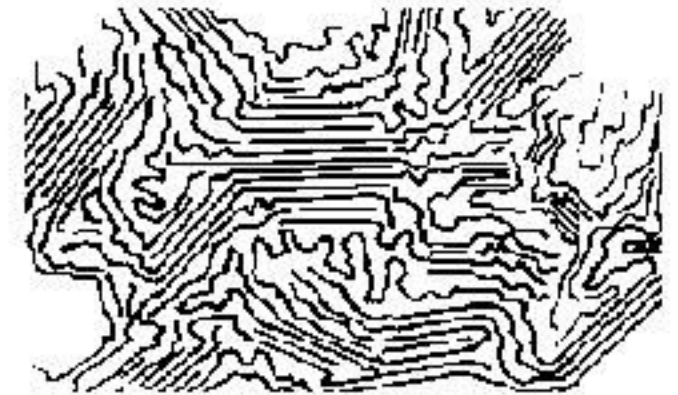
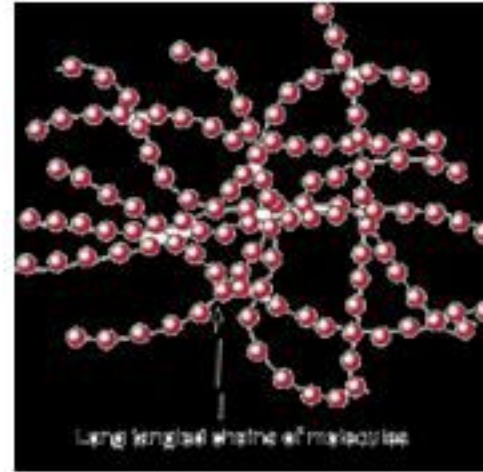
TERMOPLASTİKLER

Istılınca kolayca şekil verilebilirler. Soğuyunca mukavim olurlar.

Tekrar tekrar ısıtılıp şekil verilebilirler, kaynak yapılabilirler.

Termoplastiklerin makro zincirleri, yumak şeklinde ve sadece atomlar kendi aralarında **kimyasal bağ ile bağlanmışlar, zincirler arasında kimyasal bağ yok.**

**Lineer zincir (Amorf yapı)
Daha yumuşak**

**kristalinli zincir
Daha mukavim**

Önemli termoplastikler

1. **Polyethylene** ; Mükemmel kimyasal ve darbe dirençli, mükemmel yalıtkanlık ve çok amaçlı kullanım yeri

Düşük yoğunluklu

Yüksek yoğunluklu

Polietilen köpük

Polietilen boru

PE-Dişli

Yüksek yoğ. PE çanta

PE-film

Düşük yoğunluklu PE

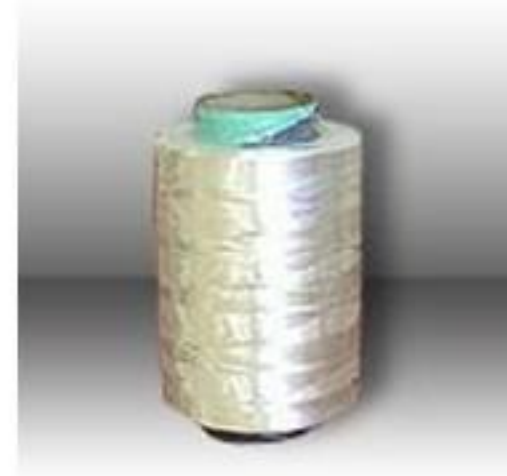
Çapraz bağı PE Çuval

PE-Muşamba

PE- İş şapkası

Yüksek yoğ. PE-İplik

2. Polystren ; Ucuzdur, sert plastiktir, köpük maddesidir.

Köpük maddesi

PS-Kab'lar

Sandwich saçlar

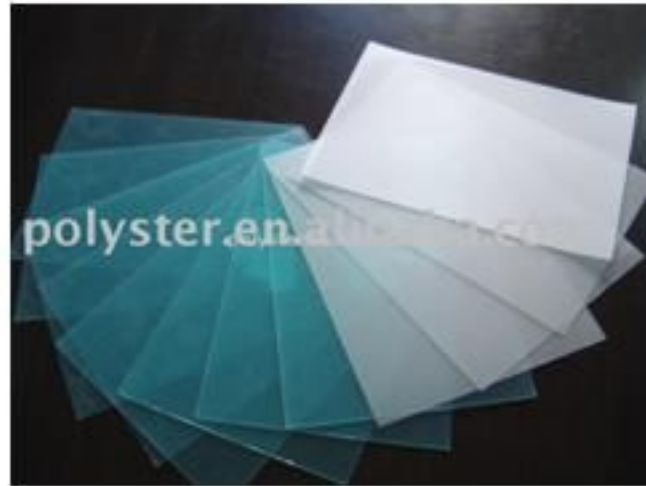
3. Polycarbonate ; Gerçekte kırılmaz, camdan 250 kat akrilikten 30 kat daha darbeye dayanıklı, ağırlıkta çok hafif, yüksek yalıtkanlık özelliği var.

tüp

Çok cidarlı saç

Film

Ofis girişleri

Su bidonu

Kaşıklar

Hafif Bavullar

4. Nylon ; Düşük sürtünme özelliği var. Aşınma direnci yüksek yüklere dayanıklı, işlenmesi iyi

İplik olarak

Naylon kumaş

Naylon eldiven

Dişli

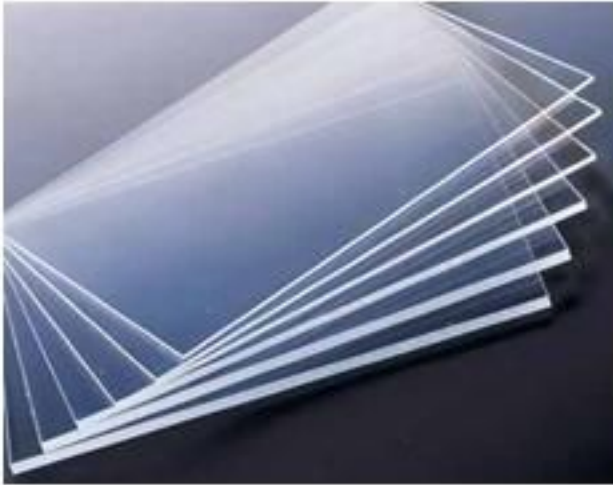
Makara

Ayakkabı

5 Acrylic

Yüksek ışık geçirgenliğine sahip , darbeye karşı camdan 6 kat daha dayanıklıdır. Diğer adı **plexiglass'dır.**

Plexiglas

Kalem kutusu

Anahtarlık

Akrilik kumaş

Kalemler

6. Acetal –POM-Polyoxymethylene

Burç, yatak ve dişli malzemesi olarak kullanılırlar. Çekme mukavemeti yüksek, sağlam ve mükemmel kayma özelliği verir, aşınmaya karşı dirençlidir. Su altında kullanıma elverişli, çok az nem emer.

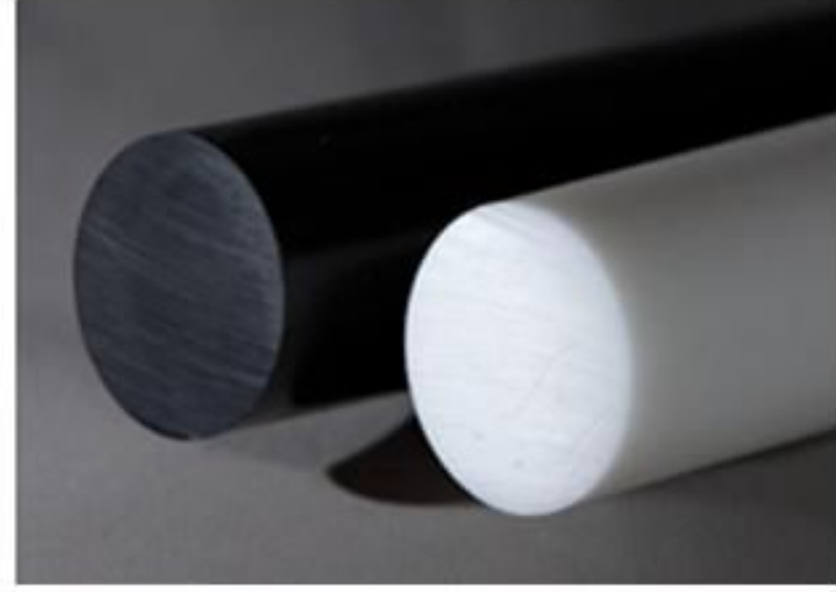
Burç,yatak,dişli

Diş-implipant malzemesi

Burç

İçi dolu parçalar

7. PVC – (Polyvinilchloride)

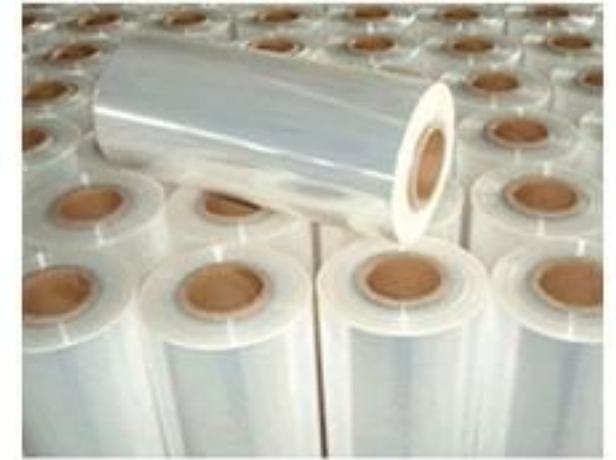
Mükemmel korozyon direncine sahip, yüksek mukavemet/ağırlık oranı yüksek, işlenmesi kolay, kimyasal sıvı depo kablari için uygun

PVC-Pencere

Boru

Film

PVC-Kapı

Saydam PVC film

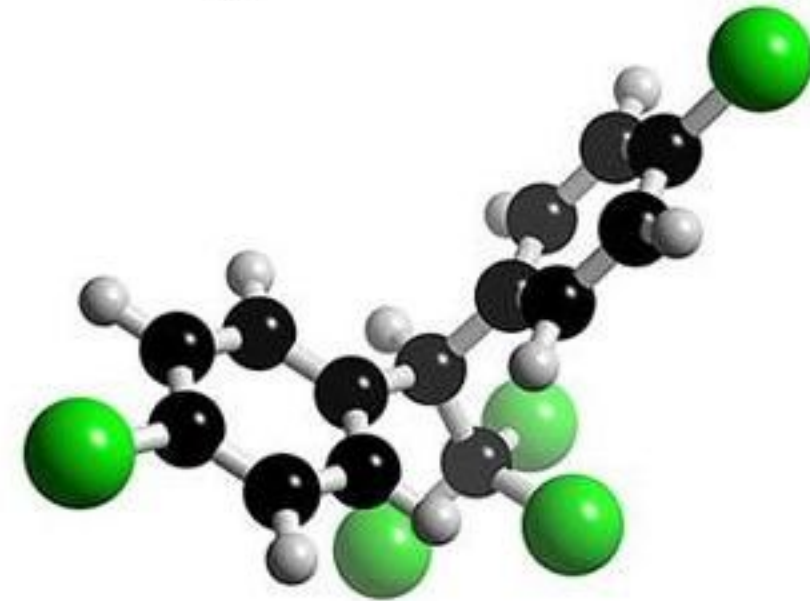
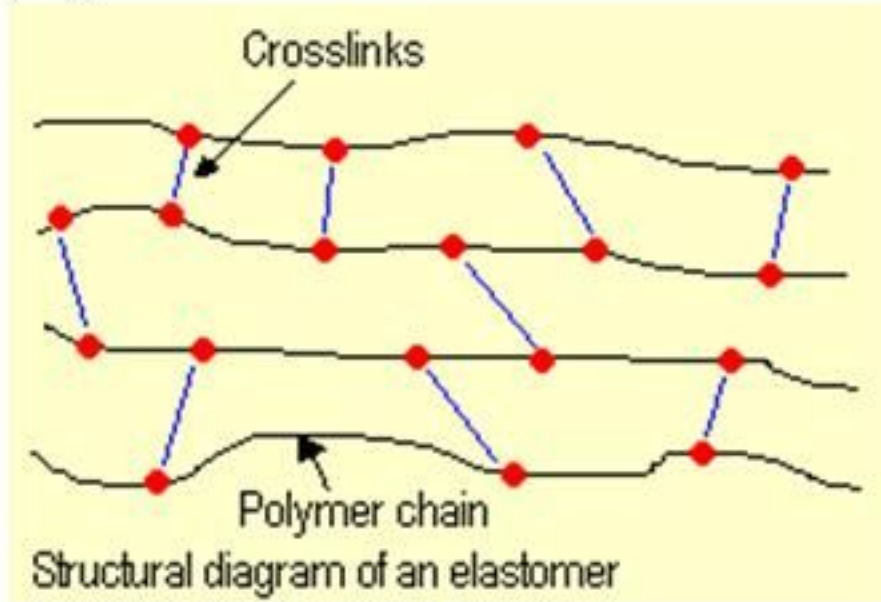
Yalıtım bantı

PVC –Yer karoları

TERMOSETLER

Bir kez reaksiyona girip şekil aldıktan sonra ,o şeklini bir daha sonsuza kadar sürdürürler.Tıpkı yumurta piştikten sonra bir daha sıvı hale geri dönmemesi gibi

Zincirler çapraz şekilde çeşitli noktalardan birbirine sık şekilde bağlanmıştır.Bunun için reaksiyon olurken bir müddet beklemek gerekir.

Duy

Telefon

Tencere sapı

Melamin tabak

Önemli termosetler

1. Bakalit ; fenol ve formaldehitin ısı ve basınç altında reaksiyona girmesiyle oluşur. Elektrik ürünlerinin üretiminde çok kullanılır.

Lamba tutucu

Düğme

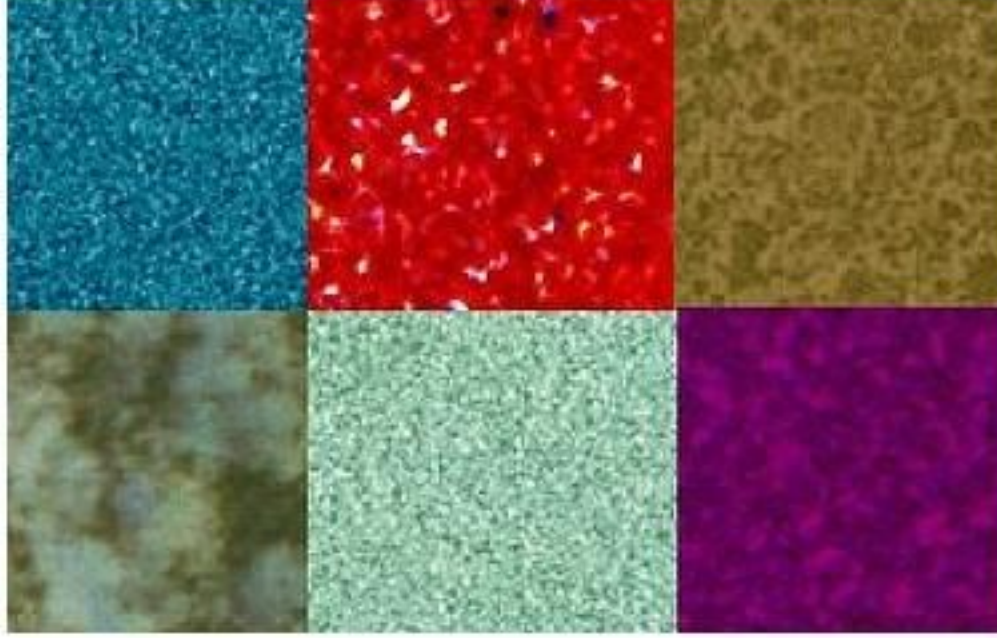
Soket

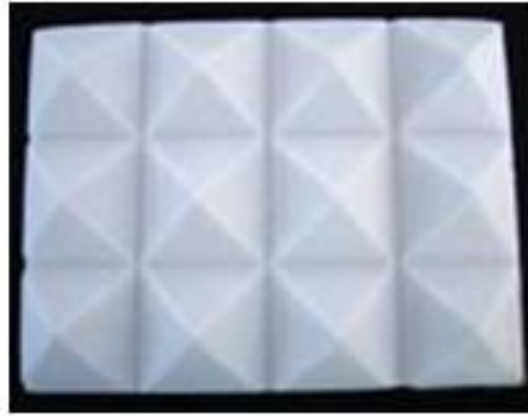
2. Melamin ; Mutfak kablari olarak çok uygulama alanı bulmuştur. İnşaat sektöründe laminat ve formika olarak kullanılır.

Melamin tabak

Formika malzemeler

Melamin köpük

kontraplak

**Melamin
Kapı**

3. Polyester + Elyaf = Plastik Saç' tan şekillendirilmiş ürünler

Müzik kutusu

Kamera

4. Polyimide ;Kimyasal direnci iyi,mekanik özelliği mükemmel,portakal sarısı rengi var,grafit ve cam elyafı ile birleştirildiğinde elastiklik modülü çok yükselir.

Vakum tüpü olarak

Fiber ip olarak

Band olarak

İnce film olarak

5. Vulkanize olmuş lastik ; Şayet lastik kükürt ile kimyasal reaksiyona girerse, bu lastiği daha sert, kimyasallara daha dirençli yapar.

ELASTOMERLER

Ne termoplastikler kadar yumuşak nede termosetler kadar sert olmayan plastiklerdendir.iç yapılarında da zincirler arası kimyasal bağ'lar (**Crosslink**) daha seyrek bağlanmıştır.

Elastomer plastik örnekleri

Bisiklet sele malzemesi

Borular

**Lastik
cam contaları**

Lastik yay

Plastiklerin Genel Özellikleri

1. Termoplastikler **sünek**tir, termosetler **gevrek**tir.
Yüksek sıcaklıklara dayanamazlar $\sim 150-250^{\circ} \text{C}$

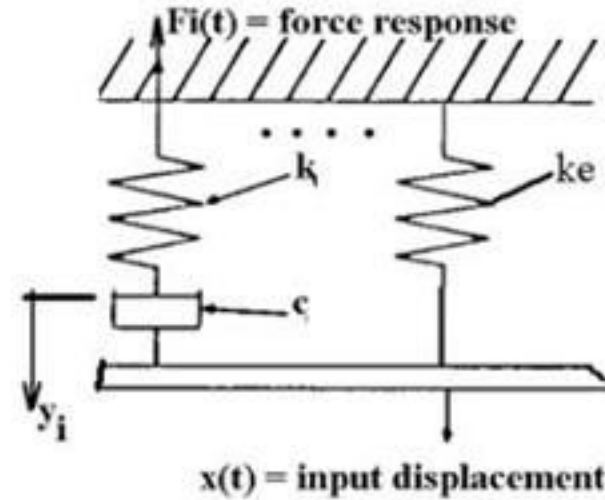

Sünek

Gevrek

2. Sabit yük altında oda sıcaklığında zamanla uzama gösterirler

3. Plastiklerin elastisite modülleri düşüktür. Metal lerin 1/100 'ü kadar. Yük taşımaya uygun değildirler

4. Elektriđi iletmezler,dolayısıyla **yalıtkandırlar**.

5. **Kimyasal** maddelere karşı dayanıklıdırlar.

6. Her türlü cihaz-aletin dış cephelerini kapatmak için **estetik madde olarak kullanılırlar.**

